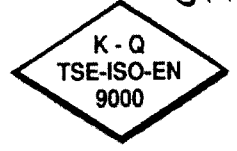

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/6687

615:167

Sayı : B.13.SGB.0-12.00-00-7/610-452
Konu : Yazılı Soru Önergesi (7/6687)

17-09-2012

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 15.05.2012 tarih ve 105877 sayılı yazınız.

Zonguldak Milletvekili Sayın Ali İhsan KÖKTÜRK'e ait 7/6687 Esas No'lu yazılı soru önergesi Bakanlığımızca incelenmiş olup konuya ilişkin bilgiler ekte sunulmaktadır. Bilgilerinize arz ederim.

Faruk ÇELİK
Bakan

EK : 1 Yazı

İnönü Bulvarı No:42 Emek 06520 Ankara
Tel : 0312 212 20 72 – Faks : 0312 215 18 00
www.csgb.gov.tr

İrtibat : E. YARDIMCIEL Memur
Tel : 296 64 36
e-mail : eyardimciel@csgb.gov.tr

ZONGULDAK MİLLETVEKİLİ SAYIN ALİ İHSAN KÖKTÜRK'E AİT 7/6687 ESAS
NO'LU YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAP

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) Hanehalkı İşgücü Anketleri (HİA) verilerine göre 2009-2012 yılları Ocak dönemleri (Aralık, Ocak, Şubat) itibarıyla eğitim seviyelerine göre istihdam artışları Tablo 1'de gösterilmektedir. Lise altı eğitim seviyesinde olanlar; okuma yazma bilmeyenler, okuma yazma bilen fakat bir okul bitirmeyenler, ilköğretim mezunları, ilköğretim mezunları ve ortaokul veya dengi meslek okulu mezunlarından oluşmaktadır. Söz konusu geniş gruplar yıllık değişimler açısından kendi içlerinde oldukça farklı eğilimler göstermektedir. Örneğin istihdamdaki okuma yazma bilen fakat bir okul bitirmeyen kişiler 2009 Ocak döneminde 169 bin kişi azalırken, 2010 yılında 525 bin kişi artmıştır. Tablo 1'de de görüleceği üzere eğitim seviyeleri itibarıyla istihdamdaki değişimler oldukça değişkendir. Bunun yanı sıra, ocak dönemleri itibarıyla bir önceki yıla göre eğitim seviyelerinin istihdam artışı içindeki payları incelendiğinde de hem lise altı eğitimlilerin hem de yüksekokul ve fakülte mezunlarının istihdam içerisindeki artış payları da büyük farklılıklar göstermektedir. Dolayısıyla söz konusu artışları tek bir sebebe bağlamak yanlış sonuçlara varılmasına yol açacaktır.

Tablo 1: Ocak Ayları İtibarıyla Eğitim Seviyelerinin İstihdam Artışı (Bin Kişi)

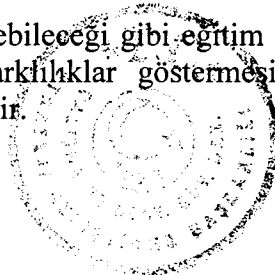
	Okuma- yazma bilmeyen (1)	Okuma yazma bilen fakat bir okul bitirmeyen (2)	İlkokul (3)	İlköğret im (4)	Ortaokul veya dengi meslek okul (5)	Lise Altı (1+2+3 +4+5)	Genel lise	Lise dengi meslek okul	Yüksek- okul veya fakülte	Toplam
2009 Ocak	32	70	-169	178	-128	-17	-32	-112	239	75
2010 Ocak	119	26	525	372	-26	1.016	11	75	185	1.289
2011 Ocak	40	173	203	343	15	774	30	98	398	1.299
2012 Ocak	7	-11	-59	183	36	156	232	97	528	1.014

Bunun yanı sıra, 2006-2012 yılları Ocak ayları itibarıyla bir önceki yıla göre eğitim seviyelerinin istihdam artışı içindeki payları incelendiğinde de hem lise altı eğitimlilerin hem de yüksekokul ve fakülte mezunlarının istihdam içerisindeki artış payları da büyük farklılıklar göstermektedir.

Tablo 2: Ocak Ayları İtibarıyla Eğitim Seviyelerinin İstihdam Artışı İçindeki Payı (Yüzde)

	Lise Altı Eğitimliler	Yüksekokul veya fakülte
2006 Ocak	-109,1	109,1
2007 Ocak	50,3	25,4
2008 Ocak	233,7	-120,3
2009 Ocak	-22,7	318,7
2010 Ocak	78,8	14,4
2011 Ocak	59,6	30,6
2012 Ocak	15,4	52,1

Söz konusu iki tablodan da görülebileceği gibi eğitim seviyeleri itibarıyla istihdamın içindeki artış paylarının çok büyük farklılıklar göstermesi bu artışları tek bir sebebe bağlamanın yanlış olacağını göstermektedir.

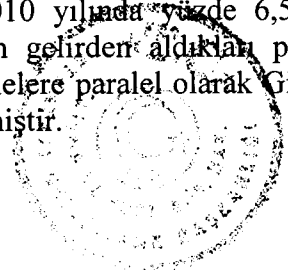
Türkiye, OECD ülkeleri arasında Almanya, Lüksemburg ve İsrail'le birlikte 2008 yılına göre 2011 yılında işsizlik oranını düşüren 4 ülkeden biri olup, küresel ekonomik krizin doruğa ulaştığı 2009 yılına göre işsizliğin en fazla azaldığı ülke olarak ön plana çıkmaktadır. Öte yandan 2008-2011 döneminde işsizlik, OECD ülkelerinde yüzde 5,9'dan yüzde 7,9'a, AB-27 ülkelerinde yüzde 7'den 9,6'ya ve ABD'de yüzde 5,8'den 9'a yükselmiş bulunmaktadır. Bu çerçevede soruda belirtilenin aksine, işsizlik sorununun çözümü konusunda Türkiye dünyada son iki yılda önemli aşama kaydetmiştir.

Türkiye ekonomisinin cari işlemler dengesi analiz edildiğinde, cari açığın esas olarak dış ticaret açığından kaynaklandığı görülmektedir. Dış ticaret açığını düşürmek için ise bir taraftan ithalatın azaltılması, bir taraftan da ihracatın artırılması gerekmektedir. İthalatın ve dolayısıyla da dış ticaret açığının azaltılmasına katkıda bulunmak amacıyla, tamamı ithal kaynaklı olan araçların özel tüketim vergisinde artışlar yapılmıştır. Bu kapsamda, 12.10.2011 tarih ve 2011/2304 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla 06.06.2002 tarih ve 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanununa ekli (II) sayılı listede yer alan motor silindir hacmi 1600 cm³'ü geçenlerin özel tüketim vergisi ise yüzde 54,76 oranında artırılarak yüzde 84'ten yüzde 130'a çıkarılmıştır.

Otomotiv Distribütörleri Derneği verilerine göre, 2012 yılı ilk beş ayında motor silindir hacmi 1600-2000 cm³ aralığındaki otomobil satışlarında geçen sene aynı döneme göre yüzde 38,6 motor silindir hacmi 2000 cm³ üstü otomobil satışlarında ise yüzde 55,1 oranında azalış gerçekleşmiştir.

Ülkemizde sosyal devlet anlayışının gereği olarak pek çok alanda önemli ilerlemeler kaydedilmiş ve etkili politikalar uygulanmıştır ve uygulanmaya devam edilmektedir. Söz konusu politikaların başında gelir dağılımı eşitsizliğini gidermek üzere uygulanan yoksulluk politikaları gelmektedir. Yoksullukla mücadele politikalarında; ekonomik politikalar, eğitim, sağlık gibi sektörel politikalar ile sosyal yardımlar bütüncül bir biçimde ele alınmaktadır. Herhangi bir boyutun ihmal edilmesi bu süreçte söz konusu değildir. Ekonomik büyüme, enflasyon oranlarındaki düşüş, genel sağlık sigortası, ücretsiz kitap dağıtımı, eğitim materyali yardımı, taşınmalı eğitim, şartlı eğitim ve sağlık yardımı gibi uygulamalar, işgücü maliyetlerini azaltıcı, gençlerin, kadınların ve özürülülerin istihdamını artırıcı, aktif işgücü programlarını geliştirici, işsizlik ödeneklerini artırıcı, eğitim ile istihdam arasındaki ilişkiyi güçlendirici, kayıt dışılığı azaltıcı, alt işverenlik ilişkisini düzenleyici ve işyeri açma formalitelerini azaltıcı tedbirler bu alana hizmet eden gelişmelere uygulamalara verilebilecek örnekler arasındadır. Bu konudaki temel yaklaşım, yoksulluğun geçici bir durum olduğudur. Nitekim, yoksullukla mücadelede temel hedef sosyal yardımlara olan ihtiyacın en alt seviyeye düşürülmesidir. Bu doğrultuda, bir yandan yoksulluğun güncel etkilerinin hafifletilmesi için sosyal yardımlar artırılarak ve amacına uygun hale getirilerek geniş kitlelere ulaşılmaya çalışılmakta, diğer yandan da yoksulluğun kalıcı bir biçimde ortadan kaldırılmasına yönelik makro ekonomik ve sektörel politikalar yoksul yanlısı bir tutumla uygulanmaktadır. Uygulanan politikaların bir sonucu olarak 2002 yılında yüzde 27 olan yoksulluk oranı, 2009 yılında yüzde 18,1'e gerilemiştir.

Makro ekonomik istikrar ve sürdürülebilir büyüme oranları ile ülkemizde fert başına GSYH 2002 yılında 3.492 ABD doları iken, 2010 yılında 10.067 ABD dolarına yükselmiştir. Toplam gelirdeki artışın yanı sıra gelir eşitsizliğinde de önemli azalmalar sağlanmıştır. Nitekim OECD ülkeleri arasında ülkemiz 2000'li yıllarda gelir eşitsizliğini azaltan iki ülkeden biridir. Uygulanan politikalar neticesinde ülkemizde en alt yüzde 20'lik dilimin toplam gelirden aldığı pay 2006 yılında yüzde 5,8 seviyesinde iken, 2010 yılında yüzde 6,5'e yükselmiştir. İkinci ve üçüncü yüzde 20'lik dilimlerin de toplam gelirden aldıkları pay artarken en üst yüzde 20'lik dilimin aldığı pay azalmıştır. Bu gelişmelere paralel olarak Gini katsayısı 2006 yılında 0,40 iken, 2010 yılında 0,38 seviyesine gerilemiştir.

Sosyal yardım harcamalarında 2002 yılından bu yana önemli miktarda bir artış gerçekleşmiştir. 2002 yılında kamu sosyal yardım harcamaları GSYH'nın yüzde 0,5'i iken 2010 yılında yüzde 1,2'sine ulaşmıştır. Ayrıca söz konusu harcamalarda etkinliğin artırılması yönündeki çalışmalar da devam etmektedir.

Sosyal hizmet ve yardım alanındaki dağınıklığın giderilmesi ve hizmet bütünlüğünün sağlanması amacıyla bu alanda faaliyet gösteren Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü, Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğü, Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü ile Özürlüler İdaresi Başkanlığı Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı altında yeniden yapılandırılmıştır.

Sosyal yardım sisteminde gerçek ihtiyaç sahiplerine etkin ve yeterli hizmet sunulması hedefi doğrultusunda, sistemde nesnel ölçütlerin oluşturulmasına yönelik Puanlama Formülü Projesi ile sosyal yardım alanında faaliyet gösteren kurum ve kuruluşlar arasında iletişim ve işbirliğinin artırılmasına yönelik Bütünleşik Sosyal Yardım Hizmetleri Projesi Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı tarafından devam ettirilmektedir.

Yoksulluğun kalıcı çözümüne yönelik olarak sosyal yardım uygulamalarının çalışabilir ve çalışamayacak durumdaki kişiler için farklılaştırılması büyük önem taşımaktadır. Çalışabilecek durumda olan yoksullara yönelik sosyal yardımların, yoksulluk kültürünün oluşmasını önleyici ve yoksul kesimin üretici duruma geçmesini sağlayıcı nitelikte olması; çalışamayacak durumda olan yoksulların ise düzenli sosyal yardımlarla desteklenmesi gerekmektedir. Çalışabilir durumdaki yoksul kesimler ise bir taraftan sosyal yardımlarla desteklenirken bir taraftan da işgücü piyasası ile bağlantıları güçlendirilmektedir. 2010 yılında hazırlanan Sosyal Yardım Sisteminin İstihdam ile Bağlantısının Kurulması ve Etkinleştirilmesi Eylem Planı ile çalışabilir durumdaki yoksul vatandaşların sosyal yardım alırken işgücü piyasası ile bağlantılarını da güçlendirecek ve sosyal yardım sisteminin etkinliğini artıracak tedbirler alınmıştır. Söz konusu Eylem Planı ile çalışabilir durumdaki sosyal yardım başvurusunda bulunan yoksul kesimin İŞKUR kayıtları yapılmaktadır. Bu kesimle İŞKUR'un temasa geçip özel programlar aracılığıyla düzgün işlerde istihdam edilmelerinin sağlanması Eylem Planının önceliklerindedir.

Makro ekonomik istikrarın korunması, ekonomik büyümenin devam etmesi, gelir eşitsizliğinin daha da azaltılması, sektörel politikadaki yoksul yanlısı önceliklendirmeler ile sosyal yardım sisteminin etkinliğinin artırılması önümüzdeki dönemlerde de yoksullukla mücadele politikaları arasında yer alacaktır. Örneğin; sosyal yardım ve istihdam bağlantısının güçlendirilmesi, sosyal yardım sisteminin sosyal hizmetlerle birlikte, Bütünleşik Sosyal Yardım Hizmetleri Projesi ve Puanlama Formülü Projesi ile yeniden düzenlenmesi, hanenin durumunu ve hanenin ihtiyaçların esas alan bir yaklaşımın benimsenmesi, söz konusu düzenlemelerde kayıtlı çalışmanın özendirilmesi ve sektörel politikadaki yoksul yanlısı önceliklendirmelerin devamı söz konusu faaliyetlerin bazılarıdır. Tüm bu sayılanlar, iddia edilenin aksine sosyal devlet olmanın bir gereği olarak yerine getirilmektedir.

